Štev. 255 Poštnina plačana v gotovini (Taxe percue con la posta) V Trstu, v nedeljo 1. novembra 1921 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVI

Izhaja — Izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik tiskarna Edinost. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 stot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57

Začasna avtonomija

S kraljevim odlokom od 31. 8. 1921., št. 1269, so se glede novih italijanskih pokrajin ob jadranski obali in v tirolskih gorah storili ukrepi, ki so usodnega pomena za daljnji razvoj teh dežel.

Res je, da je bilo težko nadovezati v deželni zakonodaji in upravi neposredno tam, kjer je vojna ustavila avtonomno življenje. Res pa je tudi, da bi se bilo moralo za povrnitev k normalnim razmeram spoštovati vsaj bistvo avtonomne ustave in dati ljudstvu čim prej in v čim večjem obsegu možnost, da pride do svojega slobodno voljenega zastopstva v deželni zakonodaji in upravi.

Z označenim kraljevim odlokom se pa na polju deželne zakonodaje obeta samo za neko daljno bodočnost neka čisto nedoločena ustavnost, a zasedaj vzdržuje vladna zakonodajna oblast in potrjuje veljava vseh dosedaj po gubernatorjih in generalnih civilnih komisarjih izdanih naredeb in odlokov. Na polju deželne uprave pa se ustanavljajo takozvani začasni deželni odbori, ki ne bodo iz slobodno voljenih deželnih zborov slobodno izvoljeni, nego tako sestavljeni in toliko avtonomni, kakor in kolikor bo ravno prav državni vladi.

Grenko je to po dolgih letih popolnega zadušenja naše deželne avtonomije, ko vendar ni nobenega upravičenega razloga za to, da se nam še dalje odreka. Še bolj grenko bo videti, kako bodo začasni deželni odbori po številnem razmerju zastopnikov obeh deželnih narodnosti (jugoslovenske večine in italijanske manjšine) sestavljeni ravno narobe, z italijansko večino, v še bolj kričečem nerazmerju, nego so ga kazali deželni odbori pred vojno.

Zato se iz našega ljudstva dviga odločen protest proti daljnjemu zatiranju njegovih zgodovinskih ustavnih sloboščin, ki ne morejo nikdar zastarati in se mu ne morejo nikdar veljavno vzeti. Jugoslovensko ljudstvo Julijske Krajine vztraja in bo vedno vztrajalo pri tem, da naj se njegovi domači deželi ohrani, v njej tudi dejansko vzpostavi in še bolj utrdi in razširi prava avtonomija. Upamo, da se bodo tudi italijanski sodeželani vsaj toliko zavzemali za njo, kolikor so tudi na tem polju še pod prejšnjo vladavino imeli — vbogi zatiranci — premoč na jugoslovensko večino.

Užaljeno pravno čustvo našega ljudstva, kateremu mora odbor Političnega društva »Edinosti« biti zvest tolmač, vendar ne sme zabraniti tistim našim možem, ki jih vlada morda pozove v začasne deželne zbore, da ne bi se pozivu odzvali. Njihovo sodelovanje se ne bo nikakor moglo smatrati za znamenje, da se odpovedujemo svoji zahtevi prave deželne autonomije: saj je ta zahteva tako upravičena in v politični zavesti našega ljudstva tako globoko ukoreninjena, saj jo ljudstvo tako glasno izraža in njeno daljnje neizpolnjevanje tako odločno obsoja, da je, proti temu, eventualno sodelovanje naših mož v začasnih deželnih odborih brez vsakega načelnega pomena. A samo za to se ne sme prezirati in se mora marveč v prvem redu upoštevati praktični pomen takšnega sodelovanja. Tudi v stvareh, kjer moramo računiti na načelno, dosledno nasprotovanje našim pravicam in koristim, ne bo opozicija naših zastopnikov brez pomena, ne njihova kontrola brez koristi za nas. A v vprašanjih, kjer sme ali bi vsaj prej moralo stopati v ozadje, kar loči, in ostajati v ospredju samo to, kar združuje, zlasti torej v gospodarstvenih vprašanjih se ne moremo odreči upanju, da sodelovanje jugoslavenskih zastopnikov v začasnih deželnih odborih vendar utegne prinašati kakšenkrat kaj resničnih uspehov za naše ljudstvo, ali vsaj — odvračati od njega še večje zlo. Goriško, ki ga je vojna tako težko zadela, in nič manj izmučena Istra imate pravico, da se za nje trudimo z vsemi silami in tudi z vsem zamozatajevanjem.

V tem zmislu naj torej naša javnost sprejme sklep odbora Političnega društva »Edinosti«, ki ob vsem varovanju našega načelnega stališča glede deželne avtonomije, dovoljuje našim možem, da se odzovejo eventualnemu pozivu državne vlade na sodelovanje v začasnih deželnih odborih.

Dr. Josip Wilfan.

Jugoslavija

Kralj Aleksander odpotoval iz Pariza

PARIZ, 30. Jugoslovenski kralj je odpotoval snoči iz Pariza v Belgrad.

Nota velike entente mali ententi

BELGRAD, 30. Pred snočnjim ob 19.30 med sejo ministrskega sveta so se zglasili v ministrskem predsedništvu zastopniki Anglije, Francije in Italije ter izročili namestniku ministrskega predsednika Marku Trifkoviću noto velike entente. Slična nota je bila tudi izročena vladama v Pragi in Bukareštu. Vsebina te note javnosti še ni znana. V političnih krogih o tej noti zatrjujejo sledeče:

Nota predvsem poudarja, kako je velika ententa v interesu miru srednje Evrope skrenila vse potrebno, da se Karel na Ogrskem internira in pozneje odstrani. Nota omenja, da je od ogrske vlade storjeno vse, da se Karel Habsburg odstavi s prestola, naglaša nadalje z zadovoljstvom, kako strogo je ogrska vlada nastopila proti Karlu za zaščito interesov male entente in sploh miru srednje Evrope.

Nota blagohotno opominja vlade male entente, da naj brez dogovora ne prehitevajo velike entente v akciji proti Ogrski.

Doznava se dalje, da nota velike entente s hvaležnostjo priznava nastop Horthyjeve vlade. Nota trdi, da se je Horthy popolnoma pokoril zaveznikom in da je odločnosti ogrske vlade pripisati, da so Karla Habsburga internirali.

BELGRAD, 30. Nota velike entente poudarja, da je pri ogrski vladi velika ententa izvršila vse potrebne korake in konstatira z zadovoljstvom, da je ogrska vlada sama preprečila poskus restavracije Habsburgov na Ogrskem. Nota nadalje izjavlja, da se mesto Karlovega prognanstva naknadno določi.

Dalje je nota velike entente opozarjala, da naj mala ententa ne napravi nikakršnih korakov proti Ogrski brez sporazuma z veliko entento. Jugoslovenska vlada ni mogla odobriti tega stališča velike entente, temveč je sklenila, da sporazumno s Čehoslovaško in Romunijo pri veliki ententi predloži kolektivno noto, v kateri se zahteva:

1. Popolna likvidacija habsburškega vprašanja na Ogrskem.
2. Razoroženje na Ogrskem in
3. Odškodnina glede nastalih mobilizacijskih stroškov.

Vtis note velike entente

BELGRAD, 29. Snočnja demarša zastopnikov velike entente pri namestniku ministrskega predsednika g. Marku Trifkoviću, je napravila v političnih in vladnih krogih globok vtis, mestoma ogorčene komentarje, zlasti z ozirom na točko note, kjer velika ententa izraža simpatije Horthyjevemu režimu. Današnji beograjski dnevniki ostro kritizirajo korak velike entente.

BELGRAD, 30. V včerajšnji »Samoupravi« je posl. Laza Marković z nova razpravljal o »sankcijah in garancijah«. Njegov članek je zanimiv z ozirom na predsnočnjo demaršo velesil. Med drugim pravi članek, da detronizacija Habsburžanov in razoroženje Ogrske pod kontrolo velike entente ni v stanu dati dovoljnih garancij proti novim poskusom Ogrske. Potrebno je uporabljati proti Ogrski edino ona efektivna sredstva, katera je bila uporabila velika ententa napram Nemčiji, sredstva sankcij, ki so se praktično zelo dobro obnesla. Kakor je Nemčija iz strahu pred sankcijami in okupacijo gotovih pokrajin začela izvrševati svoje obveznosti iz versaillskega miru, tako bo Ogrska pod pritiskom sankcij male entente pripravljena, da svoje obveznosti trianonske pogodbe izpolni. Zakaj bi mala ententa ne uporabljala metod velike? Njeno moralno in formelno pravo je, da uporabi te metode, od katerih jo odvračajo, metode, ki je velika ententa sama iznašla in ki so imele zelo dobre resultate.

Tudi vsi drugi včerajšnji in današnji beograjski listi ostro kritizirajo korak velike entente.

Posvetovanje jugosl. vlade o zunanjepolitičnem položaju (Ministrski svet)

BELGRAD, 30. Na svoji predvčerajšnji seji je ministr. svet razpravljal o zunanjepolitičnem položaju. Kakor vedno do sedaj, je tudi tej seji prisostvoval načelnik generalnega štaba, vojvoda Bojović, ki je natanko poročal o izvršenih vojaških pripravah in o položaju na meji.

Na predlog načelnika generalnega štaba je ministrski svet odredil, da se zaradi nadaljnje varnosti in v svrho gotove izvedbe ultimata pozovejo na šesttedensko orožno vajo letniki 1918, 1919, in 1920 v Hrvatski, Slavoniji, Sloveniji, Bosni in Hercegovini.

Načelnik generalnega štaba je tudi omenil, da je stanje jugoslovenske vojske izredno dobro.

Po končani razpravi o vojaškem položaju je bil med sejo storjen korak velesil. vsled česar je moral ministrski svet sejo nadaljevati in razpravljati o nadaljnih diplomatičnih ukrepih. Vlada je vzela na znanje poročilo poslanika iz Prage glede predlogov čehoslovaške vlade. Ugotovilo se je, da vlada med Belgradom in Prago popolno soglasje. Iz Bukarešte še ni dospel odgovor glede ultimata.

Vsebina vladne izjave

BELGRAD, 30. Iz merodajnih krogov je izvedel dopisnik »Sl. N.«, da je vsebina vladne izjave za popoldansko sejo zelo odločna. Vladna izjava vztraja na stališču pogojev ultimata in poudarja, da je država skoraj vsakih šest mesecev v gospodarski in državni nevarnosti od strani Ogrske. To vprašanje se mora popolnoma likvidirati. — Narodna skupščina je na svoji včerajšnji seji vzela izjavi na znanje.

Odgovor čehoslovaške vlade jugoslovenski

BELGRAD, 30. Potom jugoslovenskega poslanika v Pragi dr. Bogomila Vošnjaka je čehoslovaška vlada sporočila v Belgrad, da je Čehoslovaška v bistvenih in glavnih točkah sprejela vsebino od jugoslovenske vlade sestavljenega ultimata male entente proti Madžarski. Čehoslovaška vlada je v vseh točkah popolnoma solidarna z Belgradom. Ne obstojajo absolutno nikake diference. K ultimatu pristavlja čehoslovaška vlada še sledeče predloge:

1. Ogrska narodna skupščina se mora izjaviti. da je proti Karlu Habsburgu in da odstavlja s prestola vso habsburško dinastijo.
2. Brezpogojna izvršitev trianonske pogodbe.
3. Ne priznava se absolutno nikak aranžma (beneški?)
4. Priznanje Ogrske na odškodnino, povzročeno Čehoslovaški in Jugoslaviji vsled mobilizačnih odredb.
5. V kompenzacijo odškodnine se naj izroče v eksploatacijo: Čehoslovaški republiki — Salgotorjanski rudniki, Jugoslaviji pa pečujski rudniki.
6. Razoroženje Ogrske pod kontrolo komisije, sestavljene od male entente.
7. Izročitev vseh voditeljev in agitatorjev karlističnega gibanja, ki so pripadniki Čehoslovaške ozir. Jugoslavije mali ententi.
8. Definitiven odgovor Ogrske v roku 48 ur.
9. V slučaju sprejetja ultimata se takoj podpiše protokol, v nasprotnem slučaju prične mala ententa z vojaško akcijo.

Izjava odpravnika poslov ital. poslaništva. Mala ententa zmagala!

BELGRAD, 30. Odpravnik poslov v italijanskem poslaništvu g. Sumonte se je nasproti dopisniku izrazil o Karlovi avanturi takole: »Italija je od prvega početka v Karlovi avanturi odobravala stališče male entente in ni nikdar mislila odstopiti od tega nazora. Solidarnost male entente je onemogočila povratek Karla Habsburga na Ogrsko.«

Jugoslovenske čete prekoračile mejo

BELGRAD, 30. Včerajšnja »Epoha« ima poročilo iz Subotice: Visoka vojaška osebnost se je izjavila vašemu dopisniku, da so jugoslovenske čete dobile povelje danes prekoračiti ogrske mejo. Vodilni krogi nočejo dati o tem nobenega pojasnila. Kakor dalje javljajo, je v Szegedinu koncentriranih 17.000 mož ogrske vojske.

Splošna ofenziva v Albaniji

BELGRAD, 30. Število prostovoljcev in rednih čet tiranske vlade na jugoslovenski meji se ceni nad 12.000 mož. Presbiro poroča iz Korče, da je pričela tiranska vlada proti Jugoslaviji oboroževati tudi civilno prebivalstvo v ozadju svojih čet ter da je začela razdajati med prebivalstvo puške, municijo in bombe. Poveljnik jugoslovenske vojske proti Albaniji general Krsta Smiljanić je prejel od svoje vlade ukaz, naj zasede takozvano d'Esperavevo demarkacijsko črto iz leta 1918. Ta meja tvori oni strategični položaj, ki je nujno potreben iz ozirov vojaške strategije za zavarovanje jugoslovenskih mejnih krajev pred albanskimi napadi. Jugoslovenske čete so krenile iz dosedanjih postojank na označeno črto.

SKOPLJE, 30. Pred včerajšnjim ves dan in zvečer so Arnavti ljuto napadali v sektorju Arad-Plješ. Jugoslovenska artiljerija je delovala učinkovito. Albanci imajo velikanske izgube. Jugoslovenske čete so zajele mnogo Albancev. Napredovanje gre polagoma, ker je teren zelo hribovit in težaven.

Ukinjenje blagovnega prometa

BELGRAD, 30. Z ozirom na sedanjo vojaško akcijo proti Ogrski, je jugsl. vlada odredila, da se začasno sprejemanje blaga na železnicah ukine. Ukine se tudi prevoz.

Narodni skupščini predloženi zakoni

BELGRAD, 30. Predvčerajšnjim ob 16.30 je vlada predložila predsedstvu narodne skupščine sledeče zakonske načrte: 1. O avtonomiji pokrajinskih in srezkih oblasti. 2. Zakon o teritorialni razmejitvi oblasti. 3. Zakon o občinski upravi. Kar se tiče določitve mej posamnim pokrajinskim oblastem, vlada o tem ni definitivno sklepala, temveč prepušča rešitev tega vprašanja narodni skupščini. Po načrtu vlade je razdeljena Hrvatska v 4 pokrajinske oblasti, med njimi je zagrebška pokrajinska oblast, največja v državi. Srem je od Hrvatske odločen in bo prideljen Vojvodini, ozir. Srbiji. Slovenija je razdeljena po načrtu v ljubljansko in mariborsko pokrajinsko oblast.

Definitivni podpis jugslovenskega posojila v Angliji

BELGRAD, 30. Iz Londona poročajo: Finančni minister dr. Kumanudi je definitivno podpisal najetje 500miljonskega državnega posojila v Londonu. Obrestna mera in odplačilni pogoji so ugodni. Del posojila se izplača Kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev v gotovem novcu, drugi del pa v kompenzacijskem blagu in natura. Definitivni podpis pogodbe se izvrši te dni.

BELGRAD, 30. Vlada je iz Londona prejela obvestilo, da so pogajanja za najetje posojila zaključena. Finančni minister se početkoma prihodnjega tedna povrne v Belgrad.

Razmejitev med Jugoslavijo in Italijo

ZAGREB, 31. Iz Belgrada poročajo, da bo razmejitvena komisija med Italijo in Jugoslavijo nadaljevala svoje delo. Jugoslovenska in italijanska vlada sta že odposlali svojim članom tozadevni nalog. Končna meja se bo potegnila pričetkom zime.

Čehoslovaška

Žalosten incident med Nemci in Čehi

PRAGA, 31. V Kraslicah blizu saksonske meje, kjer je pangermanistična propaganda najhujša, je bil oddelek čehoslovaških vojakov, ko je stopil z vlaka, napaden s kamenjem in s streli. Vojaki so bili prisiljeni rabiti orožje v lastno obrambo. Pri tem je bilo 12 oseb ubitih in 10 ranjenih. Toda ta incident ni nikakor v zvezi z mobilizacijo, kakor priznava berlinski list »Freiheit« sam. Sicer pa napreduje mobilizacija v nemških središčih Čehoslovaške tudi izvrstno in brez težkoč. Predvsem je treba naglasiti, da se mobilizirani nemški delavci z navdušenjem podajajo pod zastave.

Kraslici je dobroznano središče pangermanizma, ki ga podpirajo predvsem saksonski in berlinski krogi. Prvič se je to mesto proslavilo preteklo spomlad povodom vojaškega nabora, ko se tamkajšnji mladeniči, nahujskani od neodgovornih agitatorjev, niso hoteli predstaviti nabornim komisijam. Tedaj je čehoslovaška vlada podvzela proti tej agitaciji primerne korake in odpor je prenehal, dočim so nekateri mladeniči pobegnili na Saksonsko in Bavarsko, kjer pa so jih nemška oblastva prisilila, da so se morali povrniti. Krivci so bili tedaj kaznovani po zakonu, toda agitatorji so kazni ušli, dočim so se sedaj zopet povrnili in so zopet začeli ščuvati ljudstvo proti čehoslovaškim oblastvom.

Mobilizacija na Čehoslovaškem

PRAGA, 31. Vojni minister je izjavil zastopnikom listov, da mobilizacija izvrstno napreduje. Neodgovorni agitatorji so izzvali nerede le v štirih mestih republike.

Zahteve malega sporazuma

PRAGA, 31. Listi obširno opisujejo sedanji položaj. »Čas« piše, da sta čehoslovaška mobilizacija in diplomatska akcija prepričali zaveznike in ogrsko vlado, da promatra čehoslovaška vlada položaj skrajno resno. Enotna fronta malega in velikega sporazuma kakor tudi popolnoma lojalno stališče Poljske dokazujeta, da je prišel čas, da se habsburško vprašanje končno reši in da se Ogrska prisili k natančni izvršitvi mirovne pogodbe. Treba je nastopati z vso odločnostjo, kajti neodločnost bi pokvarila ugled velikega sporazuma.

Socialno-demokratično »Pravo Lidu« pravi, da se je nemogoče pogajati ali odstopiti od tega, kar se mora odločno zahtevati. Zahteve malega sporazuma so sledeče: razorožitev Ogrske pod nadzorstvom malega sporazuma in razpostavljenje vse habsburške rodovine. Madžarski izgovori, češ, da grozi boljševiška nevarnost, so le nekako strašilo, s katerim morajo končno nehati. Dolžnost zaveznikov je, da branijo mirovne pogodbe.

»Narodni Politika« zahteva skupen nastop z velikim sporazumom, da se zajamči ugled zaveznikov v Evropi. Pri tem pa je neobhodno potrebno, da veliki sporazum upošteva interese malega sporazuma.

»Narodni Listy«, ki so glasilo iste stranke piše, da je bila z mobilizacijo malega sporazuma odvrnjena nevarnost vojne. Nadaljnji razvoj je sedaj odvisen od Ogrske, ki lahko odpravi, ako hoče, vso nevarnost, s tem da izpolni vse zahteve malega sporazuma. Te zahteve pa so v tem, da se Karel mora odpovedati prestolu, da se Ogrska razoroži in da ogrska vlada izpolni mirovno pogodbo.

»Prager Presse« naglaša enodušnost uradne politike vseh vlad gledè habsburškega vprašanja in pravi, da je razorožitev Ogrske najvažnejše med vsemi vprašanji. Predlog ogrske vlade, da bi se razorožila postopno v 12 letih, je popolnoma nesprejemljiv.

Vojna neizogibna, ako se ne izvršijo zahteve malega sporazuma

PARIZ, 31. »Daily Mail« je objavil brzojavko svojega poročevalca iz Prage, ki pravi, da mu je čehoslovaški ministrski predsednik Beneš izjavil, da je vojna neizogibna, ako se diplomaciji v 14 dnevih ne posreči rešiti habsburško vprašanje. Beneš je pa dostavil, da bo Čehoslovaška postopala v sporazumu v zavezniki.

Čehoslovaška ni proti beneškemu sporazumu

RIM, 30. Čehoslovaško poslaništvo v Rimu je sporočilo agenciji Stefani sledečo izjavo: Čehoslovaško poslaništvo je pooblaščeno od svoje vlade, da odločno zanika vesti, ki pravijo, da je čehoslovaska vlada nasprotna sporazumu med Avstrijo in Ogrsko, ki se je sklenil s posredovanjem Italije.

Avstrija

Avstrijska vlada popravlja izjave svojega belgrajskega zastopnika

DUNAJ, 30. »Korrespondenz Bureau« javlja: »Agramer Tagblatt« od 25. oktobra je objavil vsebino pogovora, ki ga je imel z avstrijskim zastopnikom v Belgradu, Hoffingerjem. Hoffinger da je med drugim baje rekel, da se pripravljajo oddelki avstrijskih delavcev, ki štejejo 60.000 mož. Hoffinger pravi sedaj, da so prišle te besede pomotoma v njegov pogovor. Hoffinger ni nikakor govoril o oboroženih oddelkih, temveč je le naglašal popolnoma nevtralno stališče avstrijskega prebivalstva z ozirom na sedanje dogodke.

Papež in Karel Habsburški

DUNAJ, 30. »Reichspost« pravi, da je doznala iz dobro poučenega vira, da bo papež protestiral proti pretrdemu ravnanju s Karlom Habsburškim, kajti tu gre za katoliškega vladarja, ki ga vsled gotovih zgodovinskih pravic in zgodovinskih dolžnosti nasproti cerkvi krona kardinal-primas. S tem svečanim obredom postane tudi ogrski vladar apostolski kralj. — Tako pravi »Reichspost«. Agencija »Stefani« pa poroča iz Rima, da je ta vest, kakor so se izjavili vatikanski krogi, brez podlage.

Rusija

Rusko-romunska pogajanja prekinjena

BUKAREŠT, 30. Uradno javljajo, da so pogajanja, ki so se vršila v Varšavi med zastopniki ruske in romunske vlade, bila prekinjena za nedoločen čas, da bo odposlancem mogoče, da se sporazumejo s svojimi vladami. Dasi vsebuje vnaprej določeni spored le dve vprašanji, namreč vprašanje obnovitve trgovskih stikov med obema državama in vprašanje plovbe po Dnjestru, je ruski odposlanec kljub temu predložil deset vprašanj, med katerimi se eno tiče tudi usode Besarabije, končne ureditve rusko - romunskih mej in zaščite manjšin. Romunski odposlanci so izjavili, da glede priključitve Besarabije k Romuniji ne morejo več razpravljati, temveč da so pripravljeni pregovarjati samo o posledicah tega dejstva. Zraven tega so romunski odposlanci naglašali, da je vprašanje zaščite manjšin že rešeno z mirovnimi pogodbami, ter so obenem zahtevali, naj sovjetska vlada povrne arhiv romunskega poslaništva v Petrogradu. Ker se je rusko odposlanstvo protivilo tem zahtevam, so bila pogajanja prekinjena in romunski odposlanci so se povrnili v Bukarešt.

Rusija pripravljena priznati državne dolgove bivših vlad

LONDON, 31. Sovjetska vlada je poslala angleški vladi noto, v kateri pravi, da je pripravljena priznati državne dolgove bivših vlad. Ruska vlada naglaša začetkoma, da je bruseljska konferenca za pomoč Rusiji sklenila, da mora Rusija priznati svoje stare dolgove, ako hoče, da se ji dovolijo novi krediti za pomoč stradajočim. Nota nadaljuje: Spričo stradajočih množic in ker se želi sporazumeti z drugimi vladami je sovjetska vlada sklenila, da bo glede tega vprašanja znatno popustila ter bo upoštevala željo upnikov Rusije. Ruska vlada izjavlja, da je pripravljena priznati svoje obveze nasproti drugim državam in njihovim pripadnikom, katere izhajajo iz posojil, ki jih je carska vlada sklenila pred l. 1914. Rusija pa zahteva, da se ji dovoli tak način plačevanja, da ji bo mogoče izpolnjevati svoje obveze. Prvi predpogoj pa je ta, da se države obvežejo, da ne bodo na noben način ogrožale ruske sovjetske vlade in ruske daljnovzhodne republike, dočim pa sovjetska vlada ne zahteva, da bi jo druge vlade priznale. Rusija predlaga, naj se skliče mednarodna konferenca, na kateri bi se razpravljalo o tem vprašanju in na kateri bi se utrdilo, kaj ima Rusija zahtevati od zaveznikov in kaj zavezniki iz Rusije. Samo potem takšne konference se po mnenju sovjetske vlade da to vprašanje končno rešiti. Ruska vlada upa, da bodo druge vlade ta njen predlog sprejele in da bo v kratkem sledila obnovitev gospodarskih in političnih stikov med Rusijo in njimi.

Pomoč stradajočim v zapečatenih vagonih

ŽENEVA, 30. Veliki komisar mednarodnega odbora za pomoč Rusiji je prejel od inženirja Mörga, spremljevalca prve pošiljatve v Rusijo, tozadevno poročilo. Prvi vlak 16 vagonov živil je prispel v Moskvo 16. avgusta. Zastopniki sovjetske vlade so sprejeli živila ter jih v zapečatenih vagonih poslali v prizadete kraje.

Amerika

Nova obravnava proti Saccu in Vanzettiju

NEW YORK, 30. Včeraj se je začela pred sodiščem v Norfolku razprava v zadevi priziva proti obsodbi na smrt, ki je bila izrečena proti Italijanoma Saccu in Vanzettiju. Oblastvo je ukrenilo stroge mere za vzdrževanje javnega reda. Oba obsojena Italijana prisostvujeta obravnavi.

Anglija

Važen politični govor japonskega poslanika v Londonu o washingtonski konferenci

LONDON, 30. Japonski poslanik baron Hajaši je priredil pojedino v čast inozemskim časnikarjem. Po pojedini je imel poslanik važen političen govor. Rekel je, da je pomoč listov v zadnji vojni mnogo pripomogla k zmagi in k sklenitvi končnega miru. Nato je razpravljal o washingtonski konferenci ter je pri tem rekel: Mi gremo vsi v Washington, a tisti pa, ki ostanejo v Evropi, bodo v duhu z nami. Med vojno smo bili vsi prijatelji in ni nobenega razloga, da bi ne bili tudi v miru. O kitajskem vprašanju se bo na konferenci razpravljalo. Ako se Anglija, Amerika, Francija in Japonska, ki so pri tem vprašanju neposredno prizadete, sporazumejo, tedaj bo v notranjosti nastal takoj popoln mir. Nato je dostavil: Nekateri ljudje na Japonskem, v Ameriki, na Angleškem in na Kitajskem so si prizadevali, da bi dokazali,

da je moč Japonske tako velika, da bo vsled nje na konferenci prevladalo japonsko stališče. Vsi takšni glasovi so popolnoma brez vsake podlage. Mi hočemo le mir. Glede washingtonske konference pa mislim, da se bo končala na popolno zadoščenje Amerike in nas vseh.

Turčija

Angorska železnica popravljena

ANGORA, 30. Železniško progo Angora—Eski Šehr in Angora—Afium Karahisar, ki so jo bili Grki pri svojem umiku pokvarili, so Turki zopet popravili. Mustafa Kemal paša je prisostvoval otvoritvi prometa.

Dnevne vesti

Urad za vničevanje «Edinosti» in «Pučkega prijatelja». V Istri se nahaja poštni urad, ki ga zastonj iščete v ostalih krajih naše dežele. Posebnost tega poštnega oblastva obstaja v tem, da se njegovi uradniki ne pečajo z opravljanjem poštnega prometa, temveč **z vničevanjem vsega slovanskega časopisja,** ki jim pride v roke. Vse, kar se steče in zbere v prostorih tega urada, je zapisano smrti. Ta famozni urad je kr. poštni urad v Oprtalju. Njegovi uslužbenci razvijajo svoje predrzno delo že od 15. januarja 1921. Začetkoma so vse slovansko časopisje kratkomalo potrgali, sedaj so si izbrali nove metode in izročajo vse pošiljatve gospodom mesarjem, da morejo lepše zavijati govedino in teletino. Doslej nam ni še znano, če dobivajo nesramni predrzneži zato od mesarjev kako odškodnino v denarju ali v naravi. Gospodje iz poštnega urada v Oprtalju se najbrž ne zavedajo dalekosežnosti svojih dejanj. Zato jim je treba povedati, da spada njihovo početje kratkomalo na zatožno klop. Najmanj, kar jih mora zadeti je, da se takoj odpokličejo s svojega mesta. Zlobno poškodovanje tuje lastnine in zloraba uradne oblasti v urejeni državi ne more ostati brez takojšnje kazni. Obračamo pozornost poštnega ravnatelja na zločinsko delovanje njegovih uradnikov. Naša javnost nikakor ne bo trpela sramote, da plačuje država svoje uradnike zato, da žvižgajo na vse obstoječe predpise, teptajo z nogami zakon, dražijo in izzivajo našo javnost, hujskajo ljudstvo in poostrujejo njegovo nezaupanje do državne uprave. Kličemo pozornost naših poslancev na ta nezaslišan slučaj, ki se mora prav temeljito razčistiti.

Konferenca v Portorose. Konferenca naslednstvenih držav je v soboto, 29. t. m. predp. začela z delom. Začasno predsedništvo se je poverilo načelniku italijanske delegacije poslaniku Romanu Avezzanu. Baron Avezzano je imel govor, v katerem je izrekel najprej dobrodošlico zastopnikom držav, ki so pri konferenci udeležene, nato pa izrazil svoje veliko dopadenje nad tem, da kažete tudi Francija in Anglija zanimanje za ta važna pogajanja, o čemer priča dejstvo, da sta poslali na konferenco svoja zastopnika, ki naj s svojimi nasveti pripomoreta k čim boljšim zaključkom. Potem ko je Avzzano zastop. Zedinjenih držav, ki prisostvuje konferenci kot opazovalec, podrobno obrazložil položaj posameznih držav naslednic, je opozoril na to, da so smatrale prizadete države pri sestavi programa konference za umestno ne dotikati se vprašanj, ki so sicer tudi velikega gospodarskega pomena, ki bi pa utegnila naleteti na nepremagljive težkoče in ki se ravno vsled svoje važnosti v hipu ne dajo rešiti. Tako se je sestavil program, ki si ni postavil Bog ve kako visokih ciljev, ki pa omogočuje uspešna pogajanja s praktičnimi zaključki. Hipni položaj narodnih držav — je nadaljeval Avezzano — ki so sledile avstro-ogrski monarhiji, je moral pretrgati prejšnje gospodarstvene organizacije. Z ničimer se bo dala bolje doseči konsolidacija novih razmer na definitiven način — je rekel baron Avezzano — kakor s tem, da se pri novi ureditvi upoštevajo oni interesi novih držav, ki izvirajo iz njihovih medsebojnih odošajev. Naša naloga — je zaključil Avezzano — zasleduje cilje, ki morajo biti v bistvu plemeniti. Želeti je, da bo vladal na tem sestanku držav-naslednic avstro-ogrske monarhije duh medsebojnega zaupanja, ki je neobhodno potrebno, ako naj se politični uspeh vojne izkoristi. Baronu Avezzanu je odgovoril načelnik francoske delegacije admiral Fatout. Fatout je rekel, da bo francoska vlada, dasiravno Francija pri stvari ni neposredno prizadeta, vsako delo in vsak sastanek, ki je po svojem bistvu miroljuben, moralno podpirala in bo sodelovala vedno, ako gre za dobro stvar. Ravnokar započeta konferenca pa zasleduje miroljubne in občekoristne cilje, ki je v splošnem interesu cele Evrope da se doseže. Glavno je — je rekel Fatout — da se je delo začelo, da se je izkazala dobra volja. Tudi če se na tem sestanku ne bodo dosegli definitivni uspehi, zaenkrat pomeni že mnogo, če se doseže sploh kakšen uspeh. Nato je admiral Fatout prosil barona Avezzana, naj se zahvali italijanski vladi za gostoljubnost, ki so je bili deležni francoski delegati na italijanskih tleh. Konečno je predlagal, naj se izvoli za predsednika baron Avezzano. Predlog je bil **sprejet enodušno. Nato je prevzel** baron Avezzano **definitivno predsedstvo** ter predlagal, **naj se poverita mesti podpredsednikov načelniku francoske delegacije** Fatoutju in načelniku angleške delegacije **Siru** Francis Dentu. Tudi ta predlog je bil **sprejet** enodušno. Po volitvi predsedništva so se sestavile komisije, katere bodo imele reševati posamezna vprašanja. Ustanovil se je tudi urad tajništva, kateremu načeljuje član italijanske delegacije.

Znamke neznanega vojaka. Kakor poroča agencija Stefani se bodo povodom svečanosti v čast neznanemu vojaku, t. j. od 1. do 8. novembra prodajale po vseh glavnih poštnih uradih v državi posebne spominske znamke. Znamke bodo štirih vrst, in sicer po 5, 10, 15 in 25 stotink, ter se bodo lahko prilepljale na pisma bodisi same ali pa obenem z navadnimi poštnimi znankami. Te znamke pa bodo veljale le za notranjost Italije in za njene naselbine ter se bodo lahko rabile do 31. decembra 1921.

Glasbenik Jakob Aljaž. Letos praznuje v vasi na Dovjem župnik in slov. glasbenik Jakob Aljaž petdesetletnico mašniškega posvečenja. Čestitamo!

«GORIŠKA MATICA». Rok za priglašenje števila naročnikov na knjige **«Goriške matice» se podaljša do 15. t. m. — Uradne ure: v soboto od 17—19, v nedeljo pa od 11—12 ulica S. Francesco d'Assisi 20, I.) — Knjige «Goriške matice» se morajo ugnezditi v vsaki slovenski hiši!**

Danes 1. novembra ob 10. uri dopoldne bo v dvorani DKD pri Sv. Jakobu proslava spomina pok. Engelmana in popoldne ob 3. uri izročitev nagrobnega spomenika družini.

Odbor.

Vsi «Ilirijaši» so vabljeni za danes, torek 1. novembra, na važen sestanek točno ob 20. uri na «stari policiji.»

Iz tržaškega življenja

Smrtna nesreča ob železni progi v Barkovljah. — Razmesarjeni kraljevi stražnik. Sinoči okoli 7. ure se je prigodila ob železniški progi v Barkovljah nesreča, katere žrtev je postal 20-letni kraljevi stražnik Emanuel Molinaro. O tej nesreči smo izvedeli naslednje:

Ob omenjeni uri je stopal kraljevi stražnik s svojim tovarišem po poti, ki vodi čez železniško progo, nedaleč od kamnatega mosta v Barkovljah. Oba stražnika sta hotela najbrž obiskati neko poznano družino, ki stanuje par sto metrov od železniške proge. Stražnika sta dospela pred progo. Ob tistem času je prisopihal vlak iz Trsta. Straž. sta počakala toliko, da je šel vlak mimo njiju, nato sta nadaljevala pot. Stražnik, in sicer Emanuel Molinaro je hotel kmalu po tem, ko je šel vlak mimo njega, prvi prekoračiti drugi tir, in sicer tisti, kjer se vračajo vlaki. Tedaj pa prisopiha iz Nabrežine brzovlak. Molinaro, ki je imel ravno nogo na drugem tiru, ni se utegnil umakniti in nesrečnež je bil preboden z batnim drogom lokomotive v trebuh ter vržen s vso silo v jarek, ki leži v bližini rečene proge.

Na lice mesta je bil pozvan zdravnik rešilne postaje, ki pa ni mogel drugega ugotoviti kot smrt. Kmalu potem je prišel drugi vlak iz Nabrežine. Zdravnik rešilne postaje je ustavil vlak. Mrtveca z razparanim trebuhom so posadili v železniški voz in ga nemudoma odpeljali na južni kolodvor. Tam je že čakal voz kamor so posadili mrtveca in odpeljali v mrtvašnico vojaške bolnišnice.

Nesreča z orožjem ali poskušen samomor? Včeraj popoldne okoli 1. ure je bil zdravnik rešile postaje telefonično pozvan k družini Novakovi, stanujoči v Rocolu, Sette fontane št. 170, kjer je potreboval nujne zdravniške pomoči 19 letni Just Novak, ki se je bil — kakor so zagotavljali domači — po nesreči ustrelil s samokresom v ključno kost.

Za sedaj se še ne more dognati, ali se je ustrelil mladenič po nesreči ali pa s samomorilnim namenom.

Spopad med dvema fašistoma in nekaterimi gosti v bifeju v ulici del Bosco. Pred snočnjim ob pol enajstih se je nahajalo v bifeju v ulici del Bosco več mladeničev, ki so tu pa tam zapeli kako proti fašistovsko pesem. V bifeju sta se pa ta čas nahajala tudi dva fašista, katera je petje razburilo. Stopila sta k prepevajoči družbi in jo posvarila, naj neha s prepevanjem. Družba ni nehala, zato je nastal med fašistoma in gosti spodad, pri katerem sta bili ranjeni od fašistov, ki so treljali s samokresi, dve osebi: prvi, 48 letni fašit Peter Lorenzoni in drugi, ki se ni mešal v zadevo, 40 letni Just Senizza, stanujoč v ulici della Guardia št. 12.

Oba ranjena sta dobila pomoč od zdravnika rešilne postaje.

Aretacija žeparja 27 letni natakar Ivan Battista Tasiano je bil včeraj zjutraj aretiran ker je izmaknil nekemu gospodu listnico z 9000 lirami.

Zgorel bi kmalu. 2 letni Bruno Pagnacco, stanujoč v ulici Antonio Canova št. 12 se je nahajal v nedeljo zjutraj sam doma. Otrok je splezal na ognjišče in začel brskati z leseno palčico po žerjavici. Pri tem se mu je vnela obleka. Otrok bi bil gotovo zgorel, ko bi ne stopila pravočasno mati v kuhinjo in rešila otroka.

Pretep v gostilni v Dolini. V neki gostilni v Dolini je prišlo v nedeljo zvečer do hudega pretepa med neznanimi gosti in 42-letnim Amadejem Niklijem iz Doline št. 235, ki je bil ranjen s srpom v vrat.

Ranjenec je bil odpeljan v mestno bolnišnico. Vzroki krvavega pretepa niso znani.

Sleparski razprodajalec kokaine v Postojni odproščen. (Porotno sodišče). Včeraj zjutraj se je vršila na tukajšnjem porotnem sodišču obravnava proti fotografu Maksimiljanu Prostu, stanujočemu v Postojni, ki je osleparil nekega E. Scrobogna za 17.000 lir. (Prost je prodal Scrobogni «ponarejeno kokaino».)

Književnost in umetnost

«Jadranka». Izšla je 11. štev. s tole vsebino: 1. Mara Tavčarjeva: «Ni je več». — 2. Fr. Žgur: «Vprašanje.» — 3. M. Stepančičeva: «Naša književnost do konca njene prve dobe. — 4. Aleksandra: «Ne maram rdečih rož!» — 5. Alekasndra: «Moja skrivnost». — 6. M. Gregoričeva: «Za samostanskim obzidjem». — 7. N. Nevenovićeva: «Zapuščeni». — 8. Vzgojiteljica: «O dobri vzgoji.» — 9. Mirjan: «Dan verih dus.» — 10. Lici Gorjupova: «Delovanje ‚Vesne' v Čehoslovaški. — 11. Aleksandra: «Solza». — 12. Drobtine. — «Jadranka» izhaja v Trstu 1. vsakega meseca. Izdaja jo samostojen izobraževalni krožek. — Letna naročnina iznaša 10 L, za Jugoslavijo 60 K. Posamezna številka stane 80 stotink, v Jugoslaviji 5 K. — Uredništvo in uprava je v Trstu, via Scorcola 492, I. — Urednica Marica Stepančičeva.

Marija Kmetova: Helena. — Natisnila in založila Zvezna tiskarna. V Ljubljani 1921.

Naša dobra znanka je napisala novo delo, ki je morda njeno najboljše. Gorko občuteno, v lepem jeziku in brez vzdihov, ki jim ženska kot pisateljica tako lahko podleže, nam opisuje grenko življenje uboge učiteljice, pastorke življenja in ljudi, ki je bila že na pragu sreče, a jo je svet omamil in ukanil in šele po težkem dušnem boju in trpljenju je zadobila notranji srečni mir, odkupljen z odpovedjo in bolestjo. Del dejanja se odigrava v našem Trstu, ki ga pisateljica opisuje z ljubeznijo in v živih barvah. Bodi to delo toplo priporočeno vsem, ki jim lepa knjiga ni le zabava.

Ljubljanski zvon, štev. 10. je pravkar izšel z bogato vsebino: C. G.: Iz ostaline Jos. Murna-Aleksandrova. — Ivo Šorli: Zgodbe o nekaterih krščanskih čednostih in nečednostih (dalje). — Dr. Ivan Prijatelj: Duševni profili naših preporoditeljev (tu Prešerna!) — Alojz Gradnik: Ardegast. — Marija Kmetova: Ema (konec). — C. Golar: Na straži. — Ivo Albreht: Tako bolno. — Ivan Zorec: Bera. — Stano Kosovel: Komu naj žije. — A. P.: Lastovka (dalje). — Alojz Gradnik: Kostanjevica. — J. K.: Literarna črtica (konec). — Književna poročila: Melik Anton: Jugoslavija I. — A. M.: G. Szabo, Sredovječni gradovi u Hrvatskoj i Sloveniji. — Ivan Zorec: Tomo Kumičić, Tajna Proko bona. Kronika: «Slovenačko Učeno Društvo?» — Naši prevodi. — Nove knjige. — «Ljubljanski zvon» izhaja v zvezkih po enkrat na mesec ter stane na leto za Italijo 60 lir. Posamezni zvezki 18 K. Odgovorni urednik: Dr. Joža Glonar. Upravništvo je v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Last in založba Tiskovne zadruge.

Gospodarstvo

Uvoz premoga v Italijo. V prvi polovici tega meseca je znašal skupni uvoz premoga v Italijo 279.981 ton. Za državne železnice je bilo porabljenih 186.735 ton, za zasebnike pa 93.246 ton.

Iz Anglije je prispelo 134.070 ton, iz Westfalske in iz Zgornje Šlezije pa 50.503 ton. Od novega leta do polovice tega meseca se je zvišal uvoz premoga v Italijo na 5.7 miljonov ton.

Delavne ure v Nemčiji. Svetovno podjetje Lunawerke pri Halle v Nemčiji, kjer je zaposlenih nad 20 tisoč delavcev, je zvišalo osemurni delavni čas na 9 ur in pol. Misli se, da bodo zvišala tudi druga podjetja v Nemčiji delovne ure.

! KDOR HOČE KAJ KUPITI
KDOR HOČE KAJ PRODATI
KDOR IŠČE SLUŽBE, ITD.
INSERIRAJ V »EDINOSTI« !

Olga Goljevšček
Josip Bratož
poročena

Trst, 31. oktobra 1921.

883

MALI OGLASI

TESTENINE, vino, vermut, marsala, tropinovec, konjak, rum, crema-marsala, Fernet-Branca, janež, menta, Strega, čokolada, biškoti, sladkor, karbid, sirupi, vse v zalogi Avgust Pavanetto v Sežani št. 143. 1922

OB GLAVNI cesti Reka—Trst, oddaljena 1 uro od železniške postaje, je na prodaj hiša, v kateri se nahaja že nad 100 let trgovska in gostilniška obrt. Poleg je tujski hlev, vodnjak, vinska klet ter velik sadni in zelenjadni vrt.

Hiša, primerna za vsako obrt, z velikim ograjenim vrtom, dvoriščem, lepo urejenim hlevom obširno lopo, vodjakom, seniki.

Dobro obdelane njive, hrastovi in bukovi gozdovi, senožeti, večja množina sena, razni domači pridelki, živina, vozovi itd. se takoj proda. Naslov pri upravništvu. 2031

kletjo in mostno tehtnico.

AKADEMIČNA PLESNA ŠOLA, Campo S. Giacomo 5, v četrtek od 7. do 11½ plesna zabava. J. Bizjak, avt. plesni učitelj. 2032

POSTELJE iz trdega lesa L 100.—, žimnice 40.—, vzmeti 55.—, ponočne omarice, chiffonier, vse novo, prodam zelo ugodno. **Fonderia 12, desno.** 59

MOŠKI in ženski dežni plašči se prodajo po zelo ugodni ceni. Via Geppa 12, II, desno. 2029

GUMIJEVI PODPETNIKI «Perfetto» so najboljši, ker se ne lomijo. Prodajajo se v vseh čevljarnicah in mirodilnicah. 2030

UBIRALEC in popravljalec glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej. Trst. via Coroneo 1, V. nad.

MLAD trgovski pomočnik, izvežban v železnini in špecerijski stroki, z dobrimi spričevali, išče mesta. Monas Milan, Tupljak p. Pićan. 1977

LUTZOVE PEČI ima v zalogi in postavlja tudi na dom. Maks Križe, Postojna. 2002

SLAMOREZNICE ima na prodaj Maks Križe v Postojni. 2003

HRASTOV GOZD za sečnjo se proda. Drevesa so porabna tudi za sodarsko obrt. Eventuelni kupci naj se zglasijo pri Josipu Žgur, Podbreg p. Št. Vid pri Vipavi, kjer dobijo natančejša pojasnila. 2028

BOLEZEN na gobcu in na parkljih ozdravi se v kratkem. Mnogo let preiskušeno zdravilo se dobi v lekarni v Sežani. 53

RIBJE OLJE prve vrste, komično preiskušeno, v lekarni v Sežani. 53

ŠVEDSKE kapljice, domače zdravilo za želodec, v lekarni v Sežani. 53

VEČ dobrih parketistov in mizarjev sprejme čez celo zimo. Via Media 6, kovač. 2026

ZANESLJIV krojaški pomočnik išče dela pri Slovencu. Naslov pri upravništvu. 2025

HIŠICA, dve sobi, kuhinja, klet, vrt, voda v hiši, zraven postaje Sv. Ana št. 694, se proda s pohištvom ali brez tega. 2027

NOVE postelje za L 95.—, vzmeti L 70.—, žimnice iz volne L 130.—, iz žime L 50.—, ponočne omarice, umivalniki, chiffoniers, omare, pohištvo za sobo in kuhinjo po izredno nizkih cenah. Ulica Fonderia 3, skladišče. 2005

CUNJE, bele, velike, čiste, kupujem po L 1—4 Ulica Solitario 1.

DOMAČA KUHINJA oddaja ceno kosila in večerje. Greta 4, Margareta Bizjak. 2018

ŠIVILJA Angela Bizjak, Greta 11 se priporoča cenj. občinstvu. 2019

SREBRNE KRONE plačam po L 2'05. **Povh Albert, urar, via Mazzini št. 46.** 1934

TRBOVELJSKI premog za peči in štedilnike L 32.— za 100 kg. Cocks iz tržaške plinarne L 40.— za 100 kg. Daniele Pillin, Coroneo štev. 25, telefon 13-06. 1967

ODVETNIŠKA pisarna išče perfektno strojepisko (če mogoče tudi stenografinjo) s prakso v odvetniški pisarni. Ponudbe pod «Stalna služba» na upravništvo. 2020

IZREDNA PRILIKA! Proda se poročna soba iz belega lesa za L 900. Cohen, via Solitario štev. 1. 2011

KROJAČNICA Avgust Štular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 23

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 44

STEKLENE ŠIPE vsake vrste in mere. Prodaja na debelo in drobno. Postrežba na dom. Cene zmerne. Piazza Oberdan št. 3 (Hotel Europa) telefon 44-23. 55

KRONE srebrne in zlate, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 50

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, Via Madonnina 10, I. 38

:: PLESNA ŠOLA ::

Plesovodja **Albert Pertot**
avt. plesni učitelj
BARKOVLJE, Riviera
DVORANA VITTORIO VENETO

V ponedeljkih, sredah in sobotah od 20 do 22 in v nedeljah od 16 do 19 skupne vaje, pri katerih se učijo vsi moderni plesi, posebno pa Shimmy Shake, Shimmy Fox in salonski tango. — Vsako nedeljo od 19 do 23 plesna zabava. 884

POZOR!

Prodajalci in mizarji!

Okraski za rakve, pajčolanasta pokrivala, obleke in čevlji za mrtvece. 832
Zaloga na debelo po zmernih cenah

A. Kunza, Trst, Via Ugo Foscolo štev. 15.

OBVESTILO.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril svojo odlikovano **krojačnico v Gorici na Telovadnem trgu** (Piazza Ginnastica) **št. 3,** vhod tudi iz Corso Verdi 28 (hiša Pečenko). V zalogi imam raznovrstnega blaga za nastopno sezono. Priporočam se slavnemu občinstvu.

852 A. Krušič in sin.

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

Na prodaj:

posestvo pri Mariboru, 22 oralov, z vinogradom, posestva do 300 oralov, mlin, žaga, hiše, trgovine, gostilne, restavracija s 4 orali zemlje v Mariboru, tovarna, hotel s kavarno na Štajerskem. — Pojasnila daje Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3. (827

Inserirajte v „Edinosti"

PODLISTEK

KSV. ŠANDOR GJALSKI:

Svečica na grobu

— A zakaj ne bi imel sveče na grobu?

— Kdo naj bi mu jo postavil? Tam so sami tuji ljudje. «Hum — da bi imela vsaj še eno svečico, potem bi gorela ena mami, druga ati!

— Siromak ata, ali se bo jezil, ker zanj ni sveče? — je zinil mali skoro nestrpno in se stegnil z vsem svojim gornjim telesom. — Eh, Anka, glej — kako so razsvetljeni tisti grobovi tam. E — glej, glej — kako lepo je! — Dečko je plosknil v ročico od navdušenja.

— Smem-li, Anka, pogledati? Daj — daj, pusti me! Ah, reci, da smem! Ne bodi taka! Uh — ali si čudna! Pa, pridi tudi ti!

Iz daljave je res zasvetilo v mraku stotine plamenčkov in iz gledalo je, kakor da se je spustilo v nedogledno nebo s svojim sijajem.

Tudi mala Anka se je malo ogledala in za hip ostala tako zaobrnene glave — ali potem se je hitro osvetila.

— Ne, ne, Milane, bodi vendar dober! — Ostaniva lepo tu pri najini mamici! Ah — glej — svečica je dogorela!

Med tem sem se jaz odločil. Pohitel sem k uhodu groblja, kjer je neka zgrbljena stara ženica prodajala voščenice. Kupil sem nekoliko snopičev ter se povrnil hitrega koraka k otrokoma, da bi mi ne ušla.

Svečica je še toliko gorela, da ni prav ugasnila.

— Tu, otroka, tu so sveče za vaju! Na, mala, pak prižgemo po vrsti — sem se jima približal.

Otroka sta me pogledala začudeno in prestrašeno. Mali se je skril za sestro. Moral sem povedati še enkrat in sem potem, ne da bi čakal več, jel zažigati in vtikati voščenice okrog po grobu.

— Sedaj je vsaj svitlo — sem prekinil še vedni molk otrok, ki sta vstala in stala ob strani, da sta mi prepustila ves prostor.

— No, pristopita bližje! Dobra otroka sta, in zato vama je dobri Bog izpolnil vajino željo — vspodbujal sem ju precej nespretno in ne vajen otrokom.

Sedaj sta se primaknila. Oči so se jima svetile v občudovanju in uživanju. — Ah — sedaj je lepo! — se je izvilo naprej dokletu, a potem tudi malemu. Na to sta zopet pokleknila pred grob. Ali, nista bila več taka kakor poprej. vsak hip sta se zagledala vame.

Na bolj razsvetljavi sem videl, sta otroka kaj mile vnanjosti. Dekletce je imelo fin, skoraj dekliški obraz določenih potez. Nekaj slabotnosti in bledosti je bilo res, ali vendar je obrazek sijal v lepoti in dražesti. Najbolj so me zanimale oči — velike temne oči, zasenčene od dolgih trepalnic in nekako vlažne in blesteče. Mali je bil podoben sestri, ali ni bilo tiste plemenitosti v obrazu — no, da, obraz še le petletnega otroka.

(Dalje.)

S tužnim srcem naznanjamo pretresljivo vest o nagli smrti našega dragega soproga, očeta, brata, svaka in strica gospoda

Leonharda Del - Linz

Preminul je v soboto, 29. oktobra, ob 2. uri zjutraj, v 42. letu svoje starosti. Pogreb nepozabnega ranjkega se bo vršil 31. oktobra, ob 10. uri dopoldne.

RAZDRTO, 29. oktobra 1921.

ŽALUJOČI OSTALI